Rondvraag Commissie EFB 15 februari 2021

Transitie versterking MRA Samenwerking

Inleiding
Op 2 december jl. vond de jaarlijkse State-of -the Region van de Metropoolregio Amsterdam (MRA) online plaats.
In de speech van burgemeester Halsema van Amsterdam refereerde zij aan het advies van Ben Verwaayen. Dit advies stelt dat bestuurders van de MRA (burgemeesters en commissarissen) unaniem hebben geconcludeerd dat:

1. De huidige governance van het samenwerkingsverband niet langer volstaat;
2. Dat er een model moet worden ingericht waar slagkracht en draagvlak voorop staat;
3. De focus van de MRA op max 3 prioriteiten gericht moet zijn.

Ten aanzien van de structuur van de MRA is het advies om deze om te vormen van het huidige (bestuurlijke) samenwerkingsverband naar een zelfstandige entiteit met een Algemene Vergadering, een Bestuur en een Directie.
Overigens was de aanleiding voor het advies de evaluatie in 2019 “Meer richting en resultaat” van het huidige samenwerkingsmodel en de coronacrisis.
Op 12 januari jl. ontvingen Provinciale Staten Noord-Holland een brief van MRA voorzitter Halsema over de “Transitiecommissie versterking MRA samenwerking”. In deze brief wordt het proces beschreven dat in 2021 moet leiden tot een concrete versterking van de samenwerking.
Dit alles roept een aantal vragen op:

Vraag 1
Is GS van Noord-Holland ook de mening toegedaan dat het huidige besturingsmodel en de werkwijze van de MRA niet (meer) voldoet? Zo ja, waar blijkt dit uit?
Op wiens initiatief is besloten tot (vervroegde) evaluatie van het huidige model uit 2017?
Hoe is de besluitvorming binnen de MRA tot evaluatie van de huidige structuur, dat heeft geleid tot het advies van Ben Verwaayen, tot stand gekomen en op welke wijze?

Antwoord: *Het rapport van de externe evaluatiecommissie verscheen in juli 2019. Sindsdien heeft ons College diverse malen, onder meer in september 2019, in april en oktober 2020, en zowel in commissieverband als plenair, met uw Staten van gedachten gewisseld over de uitkomsten van deze evaluatie en onze visie daarop. Daarbij hebben wij zeker niet aangegeven dat het huidige besturingsmodel en de werkwijze van de MRA niet meer zou voldoen. In het MRA-convenant is een bepaling opgenomen dat na enige tijd een evaluatie van de samenwerking dient plaats te vinden. De heer Verwaayen maakte geen deel uit van de evaluatiecommisie, maar is op initiatief van de gemeente Amsterdam bij de uitwerking van enkele aanbevelingen betrokken.*

Vraag 2
Bij de evaluatie van 2019 is gesproken met veel bestuurders - ook politiek - en met raads- en statenleden. Dit leidt in onze ogen tot een divers beeld waaruit ook conclusies getrokken kunnen worden. Ben Verwaayen heeft bij de totstandkoming van zijn advies enkel gesproken met niet politieke bestuurders. Vind GS dit een passende aanpak bij dit politieke vraagstuk. Zo ja, waarom?
De keuze voor een ervaren bestuurder uit het bedrijfsleven als adviseur bij een publiek-bestuurlijk vraagstuk als deze vinden wij opmerkelijk. Wat vindt GS van deze keuze?

Antwoord: *Naar aanleiding van het evaluatierapport is in de MRA-Regiegroep afgesproken dat de gemeente Amsterdam de lead zou krijgen in het verder uitwerken van de aanbevelingen betreffende de nieuwe visie en de governance van de MRA. Amsterdam heeft daarvoor de heer Verwaayen ingeschakeld. Hij heeft een opdracht meegekregen waarbij hij in zelfstandigheid kon opereren. Overigens zal het zeker de VVD-Statenfractie bekend zijn, dat de heer Verwaayen, die zelf VVD-lid is,*

al langere tijd actief is als politiek adviseur en onder meer op jaarlijkse basis een heidag organiseert voor de VVD-partijtop en bewindslieden.

Vraag 3
De conclusie van het rapport uit 2019 is - en ik citeer - dat " niet alles over de kop moet" maar dat gekozen moet worden voor samenwerking die ertoe doet. De lichte besturing van de MRA wordt door deelnemers breeduit in dit rapport gewaardeerd. Het advies van Verwaayen - een fundamentele verandering van de structuur - lijkt hiermee op gespannen voet te staan. Hoe kijkt GS hier tegen aan?
Hoe en op welke wijze gaat de nieuwe, zwaardere structuur, zorgen voor meer slagkracht en draagvlak?
Op welke wijze wordt de democratische legitimiteit gewaarborgd in de nieuwe structuur?
Zijn er financiële consequenties verbonden aan de nieuwe structuur?

Antwoord: *Het College van GS is op geen enkele wijze gebonden aan de adviezen en uitspraken van de heer Verwaayen, die immers geen formele status hebben, en acht het dan ook niet nodig een standpunt in te nemen over diens advies. Op het moment dat er stukken van de MRA-Regiegroep beschikbaar komen, zal het College daar een standpunt over formuleren, en daarover graag met de Staten het gesprek over aangaan.*

Vraag 4
De brief van 12 januari jl. geeft uitleg over het proces. Hier wordt aangegeven dat in maart een digitale consultatie plaatsvindt. Hoe moet ik dit interpreteren? Hoe gaat GS de besluitvorming in PS vormgeven?

Antwoord: *Deze weken worden enkele aanbevelingen nader uitgewerkt door een 'transitiecommissie', dat wordt voorgezeten door de burgemeester van Amsterdam en waarin ons College in de persoon van de CdK is vertegenwoordigd. Naar verwachting zult u deze voorstellen binnenkort tegemoet kunnen zien. Het verdere proces ziet er namelijk als volgt uit:*

- *17 februari: een extra bijeenkomst van de Regiegroep, waarin de voorstellen van de transitiecommissie worden besproken;*
- *Begin maart: na verwerking van opmerkingen uit de Regiegroep worden de voorstellen voor een eerste consultatieronde verzonden aan alle MRA-deelnemers en hun raden en Staten;*
- *De consultatie wordt digitaal vormgegeven, op een dusdanige wijze dat alle deelnemers kunnen worden gehoord en de raden en Staten actief worden betrokken;*
- *Parallel aan de consultatieronde wordt door de transitiecommissie gewerkt aan een voorstel voor het vastleggen van samenwerkingsafspraken*
- *9 april: de voortgang van het proces en de nodige inhoudelijke bijsturing is onderwerp van gesprek tijdens de reguliere Regiegroep*
- *Medio/eind mei: extra vergadering Regiegroep voor het vaststellen van de voorstellen en de samenwerkingsafspraken*
- *Vóór het zomerreces: formele bekrachtiging in raden en Staten.*

Na het zomerreces zal vervolgens op een feestelijke en inhoudelijk interessante wijze aandacht worden besteed aan het door alle deelnemers ondertekenen van de nieuwe afspraken. De precieze vorm hiervan hangt af van wat er dan mogelijk is met het oog op de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus.